

בש"פ 7407/20 - אחמד אגנימ גנד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7407/20

כבוד השופט ד' ברק-ארץ

לפני:

אחמד אגנימ

העורר:

גנד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-lod
מיום 18.10.2020 במ"ת 10375-06-20 שנינתה על-
ידי כבוד השופט ע' דרויאן-גמליאל

תאריך הישיבה: ט"ז בחשוון התשפ"א (3.11.2020)

עו"ד אורן בן נתן, עו"ד שוקרי ابو טבק

בשם העורר:

עו"ד ענת גרינבאום

בשם המשיבה:

ההחלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-lod מיום 18.10.2020 (מ"ת 20-06-10375), השופט ע' דרויאן-גמליאל). בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד ליום ההליכים נגדו.

כתב האישום וההליכים עד כה

2. ביום 4.6.2020 הוגש כתב אישום נגד העורר ועשרים ושישה נאים נוספים שנבסב בעיקרו על עסקאות של סחר במסמכים, אשר נחשפו כתוצאה מפעילותו של סוכן משטרתי סמי (להלן: הסוכן). בהמשך, תוקן כתב האישום מספר פעמיים כך שנוספו לו ארבעה נאים נוספים. כתב האישום המתוקן כולל שלושים ואחד אישומים בסך הכל שמתחכם שניים נוגעים לעורר. המשך הדברים יפרט אותם בלבד ויעסוק רק בעורר.

עמוד 1

3. אחד מן האישומים שמתיחס לעורר (אישום מס' 14) נسب על אף שבויים 11.12.2019 יצר עמו הסוכן קשר וביקש לרכוש ממנו סם מסוכן מסווג קוקאין (להלן: השם). העורר השיב בחויב והשניים קבעו להיפגש במועד מאוחר יותר באותו היום. במהלך הפגישה האמורה, שהתקיימה בביתו של העורר בעיר לוד ושבה בכך גם הנאים איברהים ابو זינה (להלן: ابو זינה), סוכם כי העורר ימכור לסוכן סם במשקל 300 גרם בתמורה ל-90 שקלים שנמסרו לידי העורר באותו מועד. בהמשך לסיכון האמור, העורר הורה לאבו זינה להביא את הסם למקום המפגש, ולאחר שהשלשה בחנו את טיבו סוכם כי מסירתו לסוכן תיעשה במקום אחר הסמוך לביתו של העורר. מאוחר יותר באותו היום נפגשו ابو זינה והסוכן במקום המסתירה שם מסר ابو זינה לידי הסוכן סם במשקל של 300.66 גרם כשהוא מחולק לשלווש חבילות.

4. האישום הנוסף שמתיחס לעורר (אישום מס' 18) נسب על אף שבויום 20.1.2020 יצר הסוכן קשר עם העורר וסיכם אותו על רכישה נוספת של סם. במועד מאוחר יותר באותו היום, נפגשו העורר, ابو זינה ואדם נוסף שזיהותו אינה ידועה עם הסוכן בביתו של העורר. במהלך הפגישה, לאחר דין ודבירים, מסר הסוכן לעורר 87,000 שקלים. בשלב זה הורה העורר לאבו זינה להביא את הסם ממוקם המסתור שבו היה מצוי, וזה חזר למקום בעבר זמן קצר כשבידיו סם במשקל 300.15 גרם, מחולק לשלווש חבילות. לאחר שהסוכן בדק את טיב הסם, סיכמו השלשה כי מסירתו תתבצע במקום אחר בעיר לוד בהתאם לטיסוכם, מסר ابو זינה את הסם לסוכן במקום האמור.

5. בשל המעשים המתוארים יהוס לעורר ביצוע שתי עבירות של סחר בסם מסוכן לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ד-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים). עוד צוין כי לכתב האישום צורפה בקשה לחייב רכשות בהתאם לסעיפים 36א ו-31(6) לפקודת הסמים המסוכנים ולסעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969.

6. בד בבד עם הגשת כתב האישום המדיינה הגיע גם בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו, ובו ביום הורה בית המשפט המחויז על מעצרו של העורר עד למתן החלטה אחרת.

7. בדיעון שהתקיים ביום 22.7.2020 הסכים העורר לקיום של ראיות לכואנה. בתום הדיון נקבע כי יוגשו תסקרי של שירות המבחן וחווות דעת באשר להיתכנות מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני, תוך שני הצדדים שומרים על טענותיהם.

8. ביום 31.8.2020, לאחר הארכת מועד, הוגש התסקרי בעניינו של העורר. שירות המבחן עמד על אף כי כבר מגיל צעיר העורר נחשף לSUB ועל רקע זה פיתח דפוסי התנהגות בעיתויים. התסקרי הוסיף ופרט כי לפניו ארבע עשרה שנים העורר הורשע בביצוע עבירות נשק ואלימות והותקע עליו עונש מאסר בפועל של שמונה עשר חודשים. לצד זאת, צוין כי מאז שחררו מהמאסר עשה העורר מאמצים רבים להשתקם והקים משפחה. כן צוין כי בשנים האחרונות, על רקע קשיים שהם סבל בנו הבכור שלו צרכיהם מיוחדים, העורר החל לשוב ולהתקרב אל גורמי סיכון. שירות המבחן הוסיף כי העורר מסוגל להכיר באופן ראשון בנסיבות החברתיות מגיברת את הסיכון להמשך התנהגותו בעיתויים ומבחן את הצורך בהרחיקתו מאזור מגורי. שירות המבחן הוסיף ובחן את החלופה שהוצעה למעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני, ובכלל זה את המפקחים שהוצעו. שירות המבחן התרשם כי המפקחים המוצעים מביניהם את תפוקידם ומהווים עבור העורר גורמי סמכות ממשמעותם שלהם יΚשיב. על כן, המלצה השירות המבחן הייתה לשקל בחויב את מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני בבית קרוביו בדרום הארץ לצד הטלת צו פיקוח מעצר למשך שישה חודשים. לשם שלמות התמונה, צוין כי ביום 22.9.2020 התקבלה חוות דעת לפיה קיימת היתכנות לפיקוח אלקטרוני בעניינו של העורר.

9. ביום 11.10.2020 נערך דיון נוסף בבית המשפט המחוזי, בו טען העורר כי לנוכח המלצתו החיובית של שירות המבחן, ובשים לב להשלכות הקשות של המעצר הממושך שבו הוא נתון עליו ועל בני משפחתו, יש מקום להורות על העברתו למעצר במתכונת של פיקוח אלקטרוני. העורר טען עוד כי בעניינו של יוסף אלחרר, נאשם אחר בפרשה (להלן: אלחרר), החולט בנסיבות דומות ואף חמורות יותר על שחרור לחlopת מעצר. כן טען העורר כי פעילותו של הסוכן גובלת בהדחה לביצוע המעשים המיוחסים לו. מנגד, עמדת המדינה הייתה כי יש להורות על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו, בהדגישה את המעורבות המשמעותית של העורר במעשים המתוארים בכתב האישום.

10. כאמור, בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. בית המשפט המחוזי עמד על כך שלעורך מעורבות מרכזית לכואורה בביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום, ואף ציין שלא עולה מן הדברים כי מדובר במין שפוצה והודח על ידי הסוכן. עד ציין בית המשפט המחוזי שככלל, בעבירות שענין סחר בסמים נקודת המוצא היא מעצרו של הנאשם עד לתום ההליכים נגדו. בית המשפט המחוזי הוסיף כי בהחלטה שניתנה בבית משפט זה לגבי ארון עזרא (להלן: עזרא), נאשם אחר בפרשה, ביום 2.9.2020 (בש"פ 5937/20, השופט נ' הנדל) נדחה העדר שהוגש נגד ההחלטה לעוצרו עד תום ההליכים נגדו בנסיבות דומות לאלו של העורר. באשר לאלהר ציין בית המשפט המחוזי כי מדובר במקרה חריג בנסיבותיו, וכי מכל מקום בעת שהתקבלה ההחלטה לא עמדו בפני בית המשפט מלא הפרטים המעידים לכואורה על חלקו של אלהר בפרשה. בית המשפט המחוזי ציין כי בזכותו של העורר עומדת הימנו מהסתמכות בפלילים במשך תקופה ארוכה, השකולה להיעדר עבר פלילי. עם זאת, כר' נקבע, הפעם המשמעותית בין אורה חייו הנורומטיי לחומרת המעשים המיוחסים לו מקשה לתת בו אמון. בית המשפט המחוזי הוסיף כי העורר מקיים נגדו עילת מעצר סטטוטורית, המקבלת משנה תוקף במקרים מסוימים והוא שוקלת נגד מעצרו בפיקוח אלקטרוני. בית המשפט המחוזי הוסיף והתייחס למסקירות שירות המבחן בציינו כי אף על פי שהוא חיובי בעיקרו, עולה ממנו בעיות ממשמעותית. בהקשר זה, בית המשפט המחוזי ציין, בין היתר, כי העורר מגלה תובנות ראשונות בלבד לגבי מוקדי הסיכון בחיו ומקל ראש בעבירות הסמיים, וכן כי הנסיבות שהובילו אותו לשוחרר בסמ"ל לא השתנו. בית המשפט המחוזי הוסיף כי הקשיים המשפחתיים של העורר לא נעלמו מעיניו, אולם הדגיש כי מילא לא יהיה בהרחקתו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני בעיר מרוחקת מבית המשפט כדי לסייע במצבה הרכוכה בנסיבות הטיפול בילדיו.

הערר

11. העරר שבפני מכון כלפי החלטה זו של בית המשפט המחוזי. בעיקרו של דבר, העורר טען כי יש להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני. לטענתו, שגה בית המשפט המחוזי בכך שקבע כי חלקו בעבירות המיוחסות לו הוא ממשמעותי ונכבד, בעוד שלאמתתו של דבר חלקו במסכת המתוארת בכתב האישום הוא קטן יחסית והושפע בין היתר מהתעקשותו ודרבונו של הסוכן. העורר שב ומציין כי אלהר שוחרר לחlopת מעצר, חרף העובדה שהוואש בוצע שטי-USKAOT של סחר בסיטם בנסיבות גדולות יותר מאשר שחלקו בעבירה הייתה לכואורה ממשמעותי. לטענת העורר, בית המשפט המחוזי לא ייחס די משקל לפגיעה בעקרון השוויון בשל הapur בהכרעות בין לבין אלהר. העורר מוסיף וטען כי אין מקום להשווות את עניינו לזה של עזרא, בשים לב להבדלים בהמלצות של שירות המבחן בין המקרים ובטיבת הخلافה שנבחנה בהם. לבסוף, העורר מדגיש את נסיבותיו האישיות, ובכלל זאת את היותו איש משפחה, המגדל לצד בעל צרכים מיוחדים בעודו מתמודdot עם בעיות רפואיות. העורר מוסיף כי ערך מאיצים ממשמעותיים להשתקם מАЗ סימן לרצות את עונש המאסר שהושת עלייו וכי מעצרו בפיקוח אלקטרוני, כפי שהתרשם גם שירות המבחן, עשוי לחתה מענה הולם למסוכנות הנש��פת ממנו.

12. הדיון בערר התקיים בפני ביום 3.11.2020 ובו הדגיש בא-כוחו של העורר כי נסיבותו האישיות המזיהדות של העורר מצדיקות את קבלת בקשתו למעצר בפיקוח אלקטרוני, בהתאם להמלצת שירות המבחן. בהקשר זה, טען בא-כוחו של העורר כי בית המשפט המחויז לא נתן משקל ראוי להשלכות המעצר על בנו של העורר, והוסיף כי בנגדו לעולה מדברי בית המשפט המחויז, יש במעצר המוצע בפיקוח אלקטרוני סטייע בעניין זה, לנוכח הכוונה שהבן ישנה אף הוא במקום המעצר המוצע. בא-כוח העורר שב גם על טענתו להפליה בין עניינו של העורר לזה של אלחරר, והוסיף כי על רקע ריבוי הנאשימים בתיק ניתן לצפות שניהול המשפט יעיר זמן רב, בפרט בשל המוגבלות הchlות כתוצאה מהתפשטות נגיף הקורונה.

13. המדינה טענה בדיון כי דין העורר להידחות. בא-כוח המדינה עמדה בטענותיה על חומרת המעשים המזיהדים לעורר, צינה כי לא נפל פגם בהחלטתו של בית המשפט המחויז שניתנה לאחר שקל אל כלול נסיבות העניין. בא-כוח המדינה דחתה את טענתה להפליה, תוך שהיא מבינה בין עניינו של העורר לזה של אלחරר בשל המידע החלקי שעמד בפני בית המשפט המחויז בעת שהחליט בעניינו של האחרון. כן הודגש, כי ההחלטה בעניינו של העורר עולה בקנה אחד עם פסיקתו של בית משפט זה לגבי עצרא. בא-כוח המדינה אף צינה כי נעשתה היררכות על מנת לאפשר את קיום המשפט תחת מגבלות העת הנוכחית, וכי המשפט צפוי להיפתח כבר בתקופה הקרובה.

דיון הכרעה

14. לאחר שקלתי את הדברים אני סבורה שדין העורר להתקבל בחלוקת, כפי שיובחר להלן.

15. נקודת המוצא בדיון היא כי עניינו של העורר מתאים למעצר מאחריו סORG ובריח בהתחשב בטיב העבירות המזיהדות לו (ראו: בש"פ 8281/12 גזנ' מדינת ישראל, פסקה 14 (26.11.2012); בש"פ 8262/12 אלדנפירי' מדינת ישראל, פסקה 9 (28.11.2012)) על כן, אין לומר שבית המשפט המחויז שגה בכך שיחס משקל רב לחומרת העבירות המזיהדות לעורר ולמידת המסוכנות הכרוכה בהן. כך גם לא מצאת כי יש ממש בטענת הפליה שהועלתה לנוכח ההסברים שניתנו להחלטה בעניינו של אלחරר. מבלתי לנקט عمדה בעניינו של אלחරר, אין די בהשוואה להחלטה אחת שדומה כי אינה מייצגת את הכלל בפרשה אחת שבה מעורבים נאשימים רבים.

16. עם זאת, נתתי דעתך לנסיבותו האישיות של העורר, כפי שהוצגו בדיון וכפי שעולות גם מעין בהמלצת תסוקיר השירות המבחן, ובפרט להחמרה במצבו של בנו שהואILD עם מוגבלות נוכח התמישות המעצר וכן לקשיים שאיתם מתמודדת אשתו על רקע בעיות רפואיות (ראו והשוו: בש"פ 8487 א/orויצמן' מדינת ישראל, פסקה 6 (23.11.2010); בש"פ 8585/16 בלולוני' מדינת ישראל, פסקה 7 (23.12.2015); בש"פ 6544/17 אמרני' מדינת ישראל, פסקה 13 (31.8.2017)). בהקשר זה הדגיש העורר כי בגין דרישת העולה מהחלטתו של בית המשפט המחויז, העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני תוכל לתת מענה מסוים לקשיים אלו מאחר שבנו יכול לשחות עמו בתקופה זו במקום המעצר. בהמשך לכך, במהלך הדיון שבפני התcheid כיסוגיה זו לא לבונה קרואין בין הצדדים וכי עדמת המדינה שהוצגה בפני בית המשפט המחויז נשענה, בין השאר, על ההנחה כי אף אם יוחלט על מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני בעיר מרוחקת מקום מגורי, לא יהיה בכך להשפיע על בנו. בנסיבות אלו, מצאת כי ראוי יהוא להסביר את הדיון בבית המשפט המחויז על מנת שנקודזה זו תתרבר לאשרה ובפני בית המשפט המחויז תונח תמונה מלאה של הדברים. לאחר מכן, יוכל בית המשפט המחויז לקבל כל החלטה כחכמתו, ואין בדברים כדי להביע כל עמדה בעניין. על כך ניתן להוסיף כי עד לקיום הדיון תתרבר אף תמונה המצביע באשר לניהול המשפט והצפי להתקדמותו, עניין שאף ביחס

אליו נחלקו עמדות הצדדים (בכל הנוגע להשלכות נסיבות התקופה על האפשרות לקיים משפט שבו ינתחו כל הנאשמים).

17. סוף דבר: העור מתקבל בחלקו, במובן זה שהדין בעניינו של העור יוחזר לבית המשפט המחויז בהתאם כאמור בפסקה 16 לעיל.

ניתנה היום, י"ח בחשוון התשפ"א (5.11.2020).

שפטת